

TLM_Lausunto_Simo_Karsikkoniemen TT-alueen ak_valmisteluvaineisto_23022026**Päätöksentekijä** Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta**Valmistelija** rakennustutkija Ylimartimo Teija**SIMO, KARSIKKONIEMEN OSAYLEISKAAVAN TT-ALUEEN ASEMAKAAVA, VALMISTELUAINEISTO**

Simon kunta on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Karsikkoniemen teollisuusalueen asemakaavan valmisteluaineistosta. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu kaavan valmisteluaineisto, joita ovat muun muassa kaavaluonnos ja kaavaselostuksen luonnos (9.12.2025). Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo vastaa toimialueensa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntija- ja viranomaistehtävistä.

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Simon Karsikkoniemellä noin 16 kilometriä Simon keskustaajamasta länteen ja noin 11 kilometriä Kemin kaupungin keskustasta kaakkoon. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 100,75 hehtaaria. Alue sijoittuu Karsikon keskiosiin ja rajautuu itäosaa lukuun ottamatta metsäalueeseen. Itäosastaan alue rajautuu Karsikontiehen. Suunnittelualueen etelä- ja länsipuolelle sijoittuu jonkun verran loma-asutusta. Asemakaavoitettava alue on metsätalouskäytössä. Alueen metsät ovat melko nuoria 1990-luvun ja 2000-luvun alun avohakkuiden takia ja suot ovat osittain ojitettuja. Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa nk. vihreän siirtymän teollisuushankkeiden toteuttaminen alueella, jonka vuoksi asemakaavalla osoitetaan -merkinnällä varustettu kortteli. Hankkeet ja laitokset voisivat koskea muun muassa uusiutuvalla energialla tai sähköllä toteutettavia vedyn tai hiilidioksidin tai akkujen tai akkumateriaalien talteenottoa, valmistusta, hyödyntämistä ja varastointia.

Kaavaluonnos

Asemakaavan luonnoksessa alueelle on osoitettu *Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem), Maa- ja metsätalousalue (M), Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), Yhdyskuntatieteellisen huollon alue (ET) sekä Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (luo-1)*. Korttelialuetta ympäröimään on osoitettu kapea Lähivirkistysalue ja Karsikontien varteen Suojaviheralue (EV).

Suunnittelutilanne sekä rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Asemakaavoitettavalla alueella on voimassa Länsi-Lapin maakuntakaava (2015) ja Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaava ja sen osittainen

Tornionlaakson museon johtaja

23.02.2026

§ 8/2026

kumoaminen (2010/2017). Kaavoitettavalla alueella on voimassa Karsikkoniemen osayleiskaava (2018), mutta ei asemakaavaa. Maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu pääosin *Energiahuollon alueeksi* (EN-1) ja pieneltä osin *Maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi* (M). Osayleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu *Ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alueeksi* (TT-1), alueeseen sisältyy *Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue* (luo-3) ja suunnittelualueen läpi on osoitettu *Tieliikenteen yhteystarve*.

Kaavoitettavana olevaa aluetta lähin tiedossa oleva valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön (RKY2009) kohde, **Pohjanmaan rantatie** sijaitsee Marostenmäellä reilun 1,5 kilometrin päässä suunnittelualueen luoteispuolella. **Simon rannikon kulttuurimaisemat** on lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA2021), joka on samalla valtakunnallisesti arvokas Simon maisemanhoitoalue. Se sijaitsee vajaat viisi kilometriä suunnittelualueesta kaakkoon. Alueet ja kohteet on osoitettu suojeltaviksi maakunta- ja yleiskaavoissa. **Karsikon entinen kalastajakylä** sijaitsee välittömästi suunnittelualueen kaakkoispuolella. Kalastajakylä on osoitettu osayleiskaavassa *Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi* (sk-1), jonka kaavamääräyksen mukaan *Alueen kulttuurihistorialliset arvot on huomioitava suunniteltaessa alueen käyttöä. Alueen arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Kulttuurihistoriallisesti arvokaiden rakennusten purkamisen edellyttää MRL 127 §:n mukaista purkamislupaa.*

Näiden lisäksi Karsikkoniemen rannoilla ja Maksniemessä on muutamia paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Karsikkoniemen rannoilla on loma-asutusta, jota ei ole inventoitu. Suunnittelualueella ei tiettävästi ole olemassa olevaa rakennuskantaa. Alueen itäosassa, nykyisen Karsikontien tuntumassa on ollut pienehkö peltoalue, ja suoalueet ovat olleet niittyinä 1900-luvun puolivälissä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Karsikkoniemen osayleiskaavan TT-alueen asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa kappaleessa 3.1.3 Rakennettu ympäristö on mukana kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ja kiinteät muinaisjäänneet. Karsikossa on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2009 osayleiskaavan laadinnan yhteydessä (Karsikkoniemen osayleiskaava-alueen inventointi, Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut, 2009) (Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäänneitä. Lähimmät tunnetut kiinteät muinaisjäänneet **Hiuttisenrakka**, historiallisen ajan kivirakenne, rajamerkki (*tunnus muinaisjäännerekisterissä 1000010550*) ja **Maksniemi Lahdenoja**, historiallisen ajan kyläpaikka (*tunnus muinaisjäännerekisterissä 1000014605*) sijaitsevat noin 0,8 kilometriä koilliseen suunnittelualueesta.

Tornionlaakson museo haluaa muistuttaa muinaismuistolain 14 §:n mukaisesti, jos alueella tavataan kiinteä muinaisjäänne, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoitus joko Museovirastolle tai alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson

Tornionlaakson museon johtaja23.02.2026§ 8/2026

museo) arkeologille. Niin ikään muinaismuistolain 16 §:n mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma, on kaivuu paikalla lopetettava välittömästi ja otettava yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin. Kaikissa työvaiheissa tulee huomioida muinaismuistolain (295/1963) 1 §:n mukaisesti ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen tai muu kajoaminen kielletty.

Asemakaavan vaikutukset valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueisiin tulee arvioida. Karsikon entisen kalastajakylän kulttuurihistorialliset arvot tulee tunnistaa ja arvioida asemakaavan vaikutukset siihen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohtaan vaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi lisätä maisemavaikutusten arvioinnin lisäksi vaikutusten arviointi suhteessa rakennettuun ympäristöön ja kulttuuriperintöön.

Lausunnon laatimiseen on osallistunut arkeologisen kulttuuriperinnön osalta arkeologi Hanna Puolakka.

Kallio-Seppä Titta
Tornionlaakson museon johtaja

Jakelu

Simon kunta
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu yksikkö
Lupa- ja valvontavirasto